

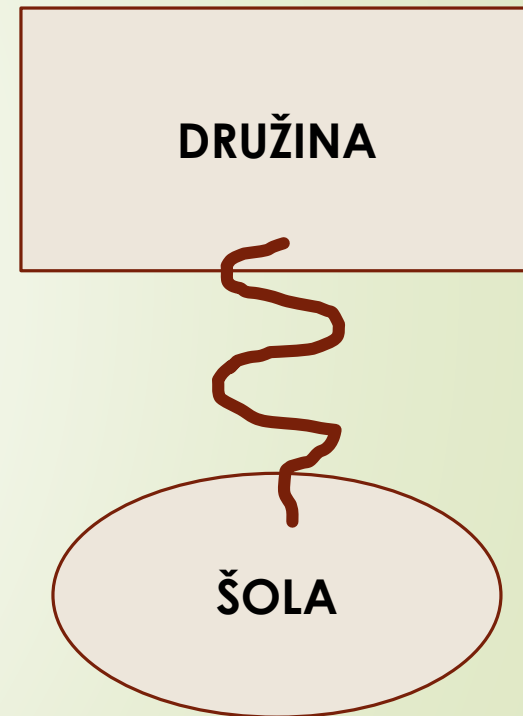

KAJ LAHKO STORIMO ZA BOLJŠE BRANJE OTROK?

**Prof. dr. Sonja Pečjak,
Filozofska fakulteta Ljubljana, Oddelek za psihologijo**

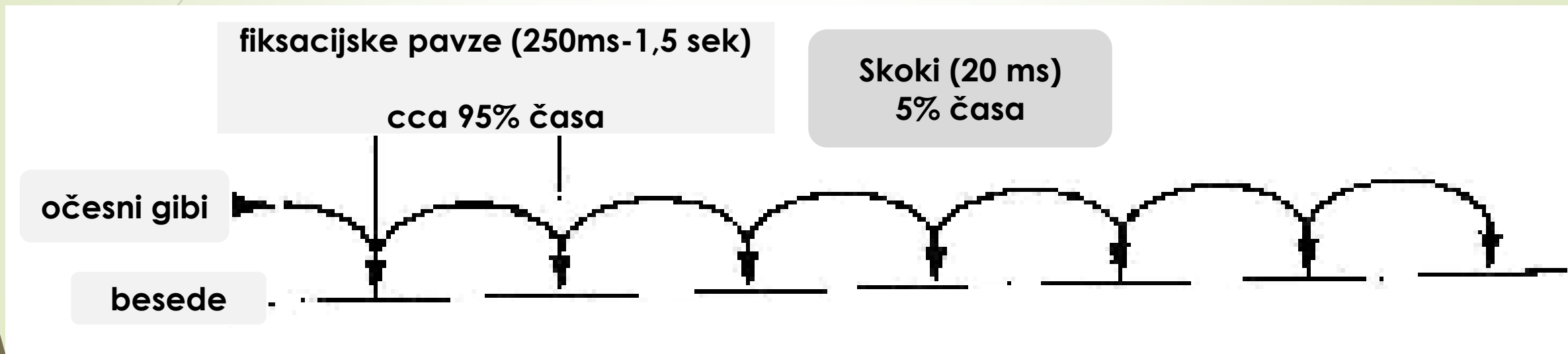
➔ **Razvoj bralnih sposobnosti**

➔ **Uporaba branja za učenje**

Kaj počnemo pri branju?

➤ ZAZNAVNI PROCES

➤ RAZUMEVANJE

Razvoj bralnih zmožnosti

Stopnja 0: Predbralno obdobje - *predšolsko obdobje*

Stopnja 1: Obdobje začetnega branja (dekodiranja) *1. triletje OŠ*

Stopnja 2: Obdobje utrjevanja spretnosti branja

Stopnja 3: Obdobje branja za učenje *2. in 3. triletje OŠ*

Stopnja 4: Obdobje večstranskega pogleda na prebrano - *srednja šola*

Stopnja 5: Obdobje zrelega branja

Stopnja 0: Predbralno obdobje - *predšolsko obdobje*

➤ vidno razločevanje

➤ slušno razločevanje

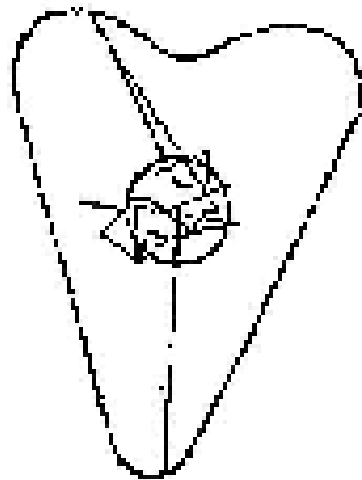
fonološko zavedanje

➤ slušno razčlenjevanje

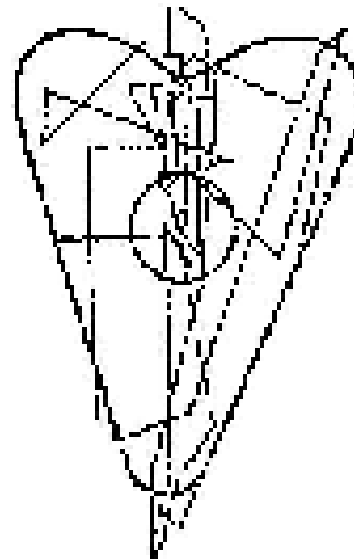
Vidno razločevanje

... **intenzivni razvoj od 4. leta dalje**

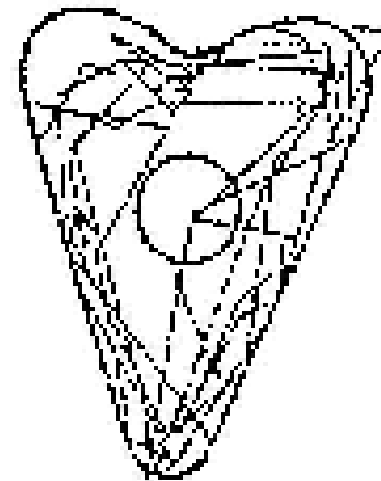
(povezan s sposobnostjo vidnega zaznavanja)

3-4 leta

4-5 let

6-8 let

► **razvojne težave pri razločevanju črk**

šibkosti zaznavanja vidno podobnih črk:

e a s c o

n u m v

b d p g

h f l k t i

► **Vaje za natančno vidno razločevanje**

Fonološko zavedanje

➤ Slušno razločevanje

➤ Slušno razčlenjevanje:

- na glasove (glaskovanje)

slušna analiza

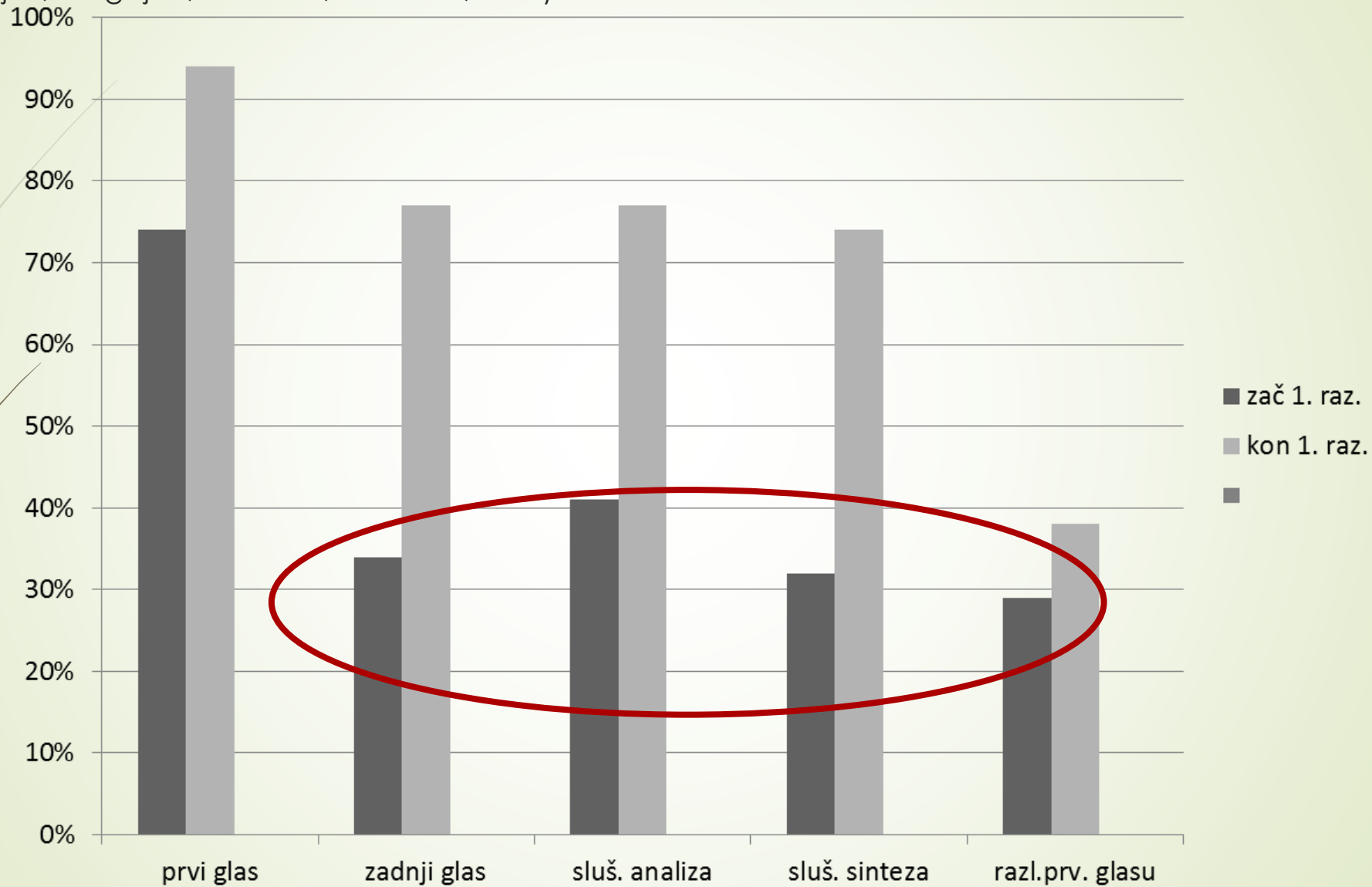
slušna sinteza

prvi glas zadnji glas glasovi iz sredine besede

Razvitost sposobnosti fonol. zavedanja ob vstopu v šolo

(Pečjak, Magajna, Potočnik, Podlesek, 2011)

Stopnja 1: Začetno branje

1. Poznavanje črk (črka-glas) = glasovni ključ

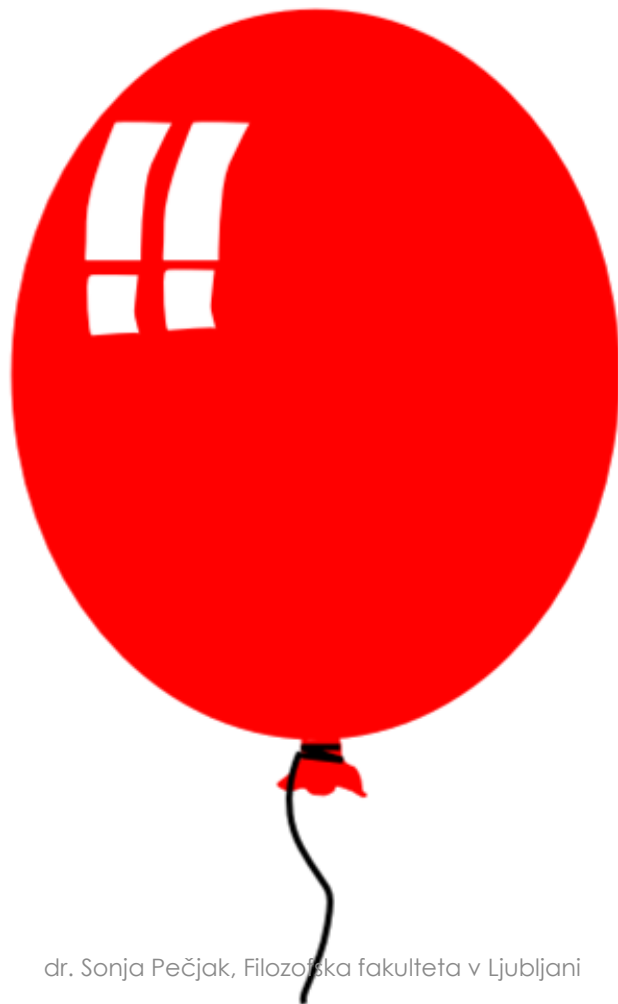

2. Razviti sposobnosti slušne analize in sinteze

BESEDIŠČE *poslušanje zgodb*

predšolsko obdobje, 1. triletje

Stopnja 2: Utrjevanje spretnosti branja

dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta v Ljubljani

- „Zakon RK“ (Pečjak):
 - **REDNO** urjenje
 - **KRATKO(TRAJNO)**
(5-6 minut/dan)
- čim bolj **raznolike bralne situacije**
- izmenično branje starš - otrok
- branje staršev
- **pogovori o prebranem** (besedišče)
- vzdrževati **MOTIVACIJO**

Kako (se) motivirati? (konkretnost ojačevalcev)

BOLJ KONKRETNI

HRANA (sladkarije, prigrizki, ...)

AKTIVNOSTI (v šoli: čas; šport, obisk kina, koncerta, ...)

PRIVILEGIJI

POHVALE

SAMOOJAČEVANJE (pohvala sebi, čas zase, ...)

MANJ KONKRETNI

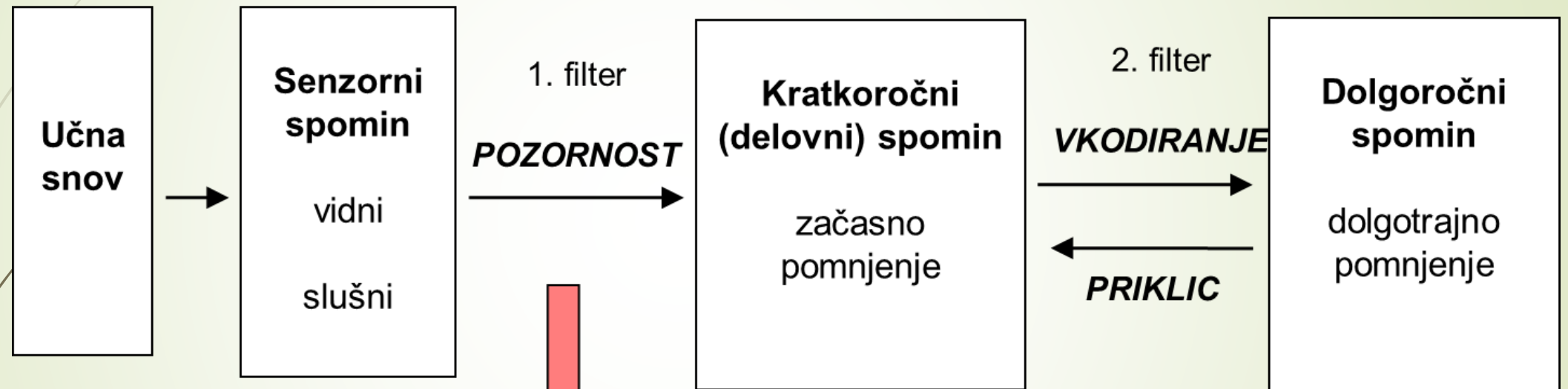
Stopnja 3: Branje za učenje

➔ **BRALNE STRATEGIJE**

➔ **Najbolj pomembne BS:**

- **Ponavljanja** → zapomnitev učne snovi
- **Elaboracijske** → razumevanje
- **Organizacijske** → razumevanje

Kako **učne strategije** pomagajo pri učenju?

**UČNE
STRATEGIJE**

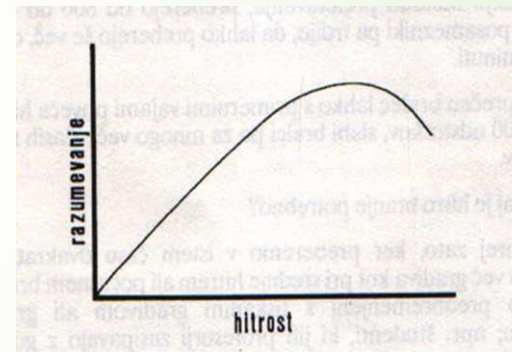
Stopnja 4: **Obdobje večstranskega pogleda na prebrano**
- *srednja šola*

➤ poudarek na razvoju **metakognitivnih sposobnosti:**

- ***načrtovanje***
- ***spremljanje in usmerjanje***
- ***evalvacija***

Stopnja 5: **Obdobje zrelega branja**

- ➔ Obvlada **spretnost branja**
- ➔ **razume prebrano**
- ➔ **fleksibilno pristopa k branju**

Obvladovanje spretnosti branja = **IZURJENOST BRALCA**

Izurjenost bralca

Hitrost branja
(besed/minuto)

slab, neizurjen bralec

90-160

povprečno izurjen bralec

200-250

hiter, izurjen bralec

250-400

zelo hiter bralec

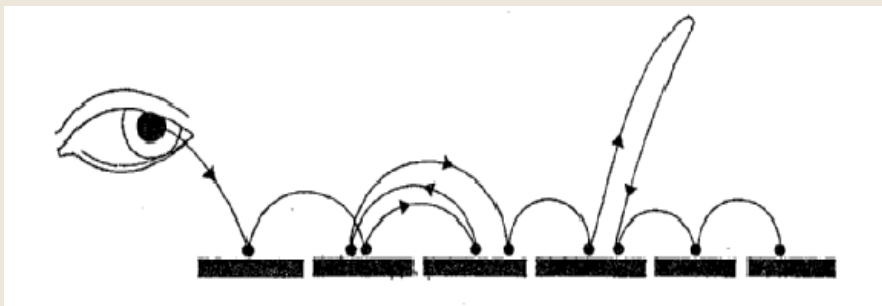
400-600

ZAHTEVNOST GRADIVA

zahtevnost branja	Hitrost branja (besed/min)	Vrsta gradiva
lahko branje	200-250	literatura za razvedrilo, lahka časopisna besedila, reklame
normalno branje	130-180	daljši časopisni članki, poklicna literatura, poslovni članki
skrbno branje	100-135	strokovni članki z novimi informacijami
težko branje	60-80	tehnična besedila, besedila s podatki, formularji, besedila v tujem jeziku

ODPRAVA SLABIH BRALNIH NAVAD

○ REGRESIJA

○ Odvisna od:

- zbranosti
- starosti
- izurjenosti bralca

○ Pomoč:

- zbranost (koncentracija)

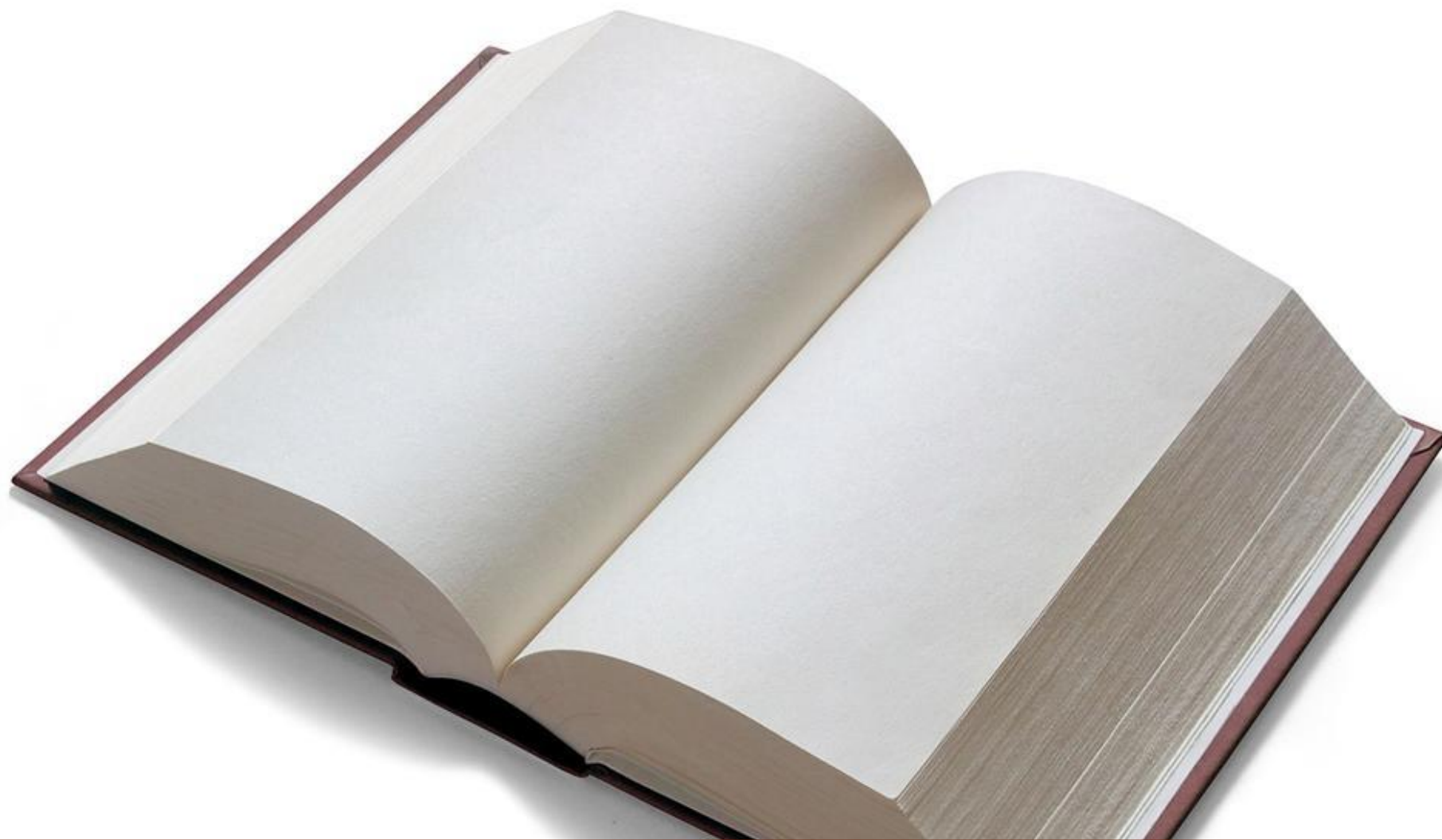
dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta v Ljubljani

○ SUBVOKALIZACIJA

- polglasno (šepetajoče) branje

Pomoč:

- papir med ustnice
- jezik med zobe
- žvečilni gumi

**HVALA ZA POZORNOST
... in na branje**